ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **Z. V.,** zastoupena Mgr. Lukášem Seibertem, advokátem se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 10. 2015, č. j. 20 Ad 84/2014 – 48,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně – advokátu Mgr. Lukáši Seibertovi – **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 1.573 Kč, která mu bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně Z. V. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, jímž by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 10. 2015, č. j. 20 Ad 84/2014 – 48, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě (dále také „krajský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 21. 10. 2015, č. j. 20 Ad 84/2014 – 48, zamítl žalobu Z. V., kterou se domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 19. 11. 2014, č. j. MPSV-UM/20672/14/4S-MSK4S-MSK, sp. zn. CZ/2599/2014/4S-MSK, jímž bylo zamítnuto její odvolání a současně bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce

České republiky- Krajské pobočky v Ostravě (dále též „prvostupňový správní orgán“) ze dne 18. 9. 2014, č. j. 507765/2014/OOI, kterým byl žalobkyni s účinností ode dne 1. 8. 2014 odejmut příspěvek na živobytí.

Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku nejprve předestřel nesporné skutkové okolnosti a právní rámec projednávané věci. Jde-li o věc samu, přisvědčil právnímu názoru správních orgánů, že nahlásila-li žalobkyně V. B. jako „osobu společně posuzovanou“ pro příspěvek na bydlení s účinností od 1. 7. 2014 a pro přídavek na dítě s účinností od 1. 6. 2014, potom tato osoba (V. B.) rovněž patřila do okruhu společně posuzovaných osob pro dávku v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí. Žalobkyně byla proto podle ust. § 49 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění účinném v rozhodné době, (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), povinna tuto změnu nahlásit i pro účely přiznání příspěvku na živobytí. Za situace, kdy zákon o pomoci v hmotné nouzi neváže odnětí, zastavení či snížení této dávky jen na nesplnění této oznamovací povinnosti, ale na marné uplynutí lhůty ve výzvě prvostupňového správního orgánu k doložení zjištěné změny, tento správní orgán důvodně žalobkyni vyzval dne 14. 8. 2014 (účinně doručeno dne 22. 8. 2014) k předložení rozhodných podkladů ve vztahu k osobě V. B. Následná žádost žalobkyně u dávek státní sociální podpory o vyloučení osoby V. B. z okruhu společně posuzovaných osob k 1. 10. 2014, a sdělení, že neví, kde se tato osoba zdržuje, již nemohla nic změnit na nesplnění stanovené povinnosti žalobkyní. Toto sdělení krajský soud rovněž ve shodě se správními orgány posoudil jako ryze spekulativní jednání žalobkyně. Je tomu tak proto, že nejprve dne 4. 6. 2014 sama sdělila příslušnému úřadu práce, že od měsíce června žije se svým druhem (a synem) ve svém bytě (1 + 1), aby následně po zjištění, že tato okolnost má vliv i na dávky v hmotné nouzi obratem požádala na úseku státní sociální podpory o vyloučení této osoby z okruhu společně posuzovaných osob, a to k 1. 10. 2014. Krajský soud nemohl ovšem ani přehlédnout, že podle obsahu správního spisu žalobkyně neumožnila prvostupňovému správnímu orgánu opakované provedení sociálního šetření v její domácnosti. Bylo naopak primární povinností žalobkyně, aby ve lhůtě 8 dnů od okamžiku, kdy V. B. začal bydlet v domácnosti žalobkyně jako druh (což bylo nejpozději ode dne 4. 6. 2014, resp. ode dne, kdy zde byl přihlášen k trvalému pobytu), nahlásila tuto skutečnost i na referát pomoci v hmotné nouzi. Toto však neučinila. Nesporně proto bylo prokázáno, že žalobkyně žila minimálně od 4. 6. 2014 do 30. 9. 2014 s V. B. ve společné domácnosti. Bez významu na následek - odnětí dávky pro nesplnění ohlašovací povinnosti - zůstává žalobkyní tvrzená výše skutečných nákladů na bydlení a další výdaje žalobkyně. Krajský soud tak dospěl k názoru, že zákonné předpoklady pro odnětí příspěvku na živobytí žalobkyni z důvodu porušení výše uvedené povinností byly splněny. Podanou žalobu Z. V. proto zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně Z. V. jako stěžovatelka (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost, kterou výslovně opřela o ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti nejprve dovozuje, že je její stížnost přípustná a přijatelná. Jde-li o věc samou, namítá jen to, že se domáhá zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení z toho důvodu, že v jejím případě „*správní orgán nesprávným a účelovým postupem vadně určil okruh společně posuzovaných osob, když žalobkyně má v péči těžce zdravotně postižené dítě, kterému je nucena osobně se*

věnovat, přičemž pan V. B. není osobou, která by do tohoto okruhu měla být zahrnuta a posuzována“.

Žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí se k podané kasační stížnosti stěžovatelky nevyjádřilo, ač s ní bylo řádně obeznámeno.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán při tom rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Byť stěžovatelka výslovně opřela důvody své kasační stížnosti o ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., z kusého obsahu tohoto mimořádného opravného prostředku vyplývá, že stěžovatelka krajskému soudu vytýká, že tento správní soud věc vadně posoudil jen po právní stránce, pokud při svém rozhodování vyšel, stejně jako žalovaný správní orgán, z nesprávného okruhu posuzovaných osob (tedy, že V. B. neměl být zahrnován do okruhu společně posuzovaných osob).

Jak správně uvedl již krajský soud, podstatou sporu mezi účastníky řízení bylo posouzení otázky zákonnosti rozhodnutí žalovaného, resp. jemu předcházejícího rozhodnutí Úřadu práce České republiky - Krajské pobočky v Ostravě ze dne 18. 9. 2014, č. j. 507765/2014/OOI, vydaného podle ust. § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi, jímž byl stěžovatelce s účinností ode dne 1. 8. 2014 odejmut příspěvek na živobytí. Krajský soud se proto při svém rozhodování výhradně zabýval otázkou, zda ze strany správních orgánů byly splněny zákonné podmínky pro vydání tohoto rozhodnutí a zda má napadené rozhodnutí oporu ve zjištěném skutkovém stavu věci.

Podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi jsou žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav.

Podle ust. § 49 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi je příjemce dávky povinen písemně oznámit orgánu pomoci v hmotné nouzi změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o těchto skutečnostech dozvěděl.

Podle ust. § 49 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi je příjemce dávky povinen vyhovět výzvě orgánu pomoci v hmotné nouzi, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu.

Podle ust. § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.

Z obsahu správního spisu i z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu vyplývá, že prvostupňový správní orgán výzvou ze dne 14. 8. 2014, č. j. 452756/2014/OOI, doručenou dne 22. 8. 2014, uložil stěžovatelce, aby mu doložila a doplnila údaje k příspěvku na živobytí, jehož byla příjemkyní. Stěžovatelka tedy byla jednak povinna dostavit se (společně s V. B.) k osobnímu jednání s prvostupňovým správním orgánem ve věci změny okruhu společně posuzovaných osob, a jednak byla povinna doložit důkazy (prokázat) rozhodné skutečnosti o tom, zda lze osobu V. B. považovat za osobu v hmotné nouzi (např. pracovní smlouvou, dokladem o evidenci této osoby na úřadu práce apod.). Stěžovatelka měla dále doložit vyplněné formuláře o výši svých měsíčních příjmů a společně posuzovaných osob, tedy i měsíčních příjmů V. B., prohlášení o majetkových poměrech apod., jakož i platný doklad totožnosti V. B. - tj. osoby žijící s příjemcem příspěvku na živobytí (stěžovatelkou) v posuzovaném období ve společné domácnosti. Současně byla stěžovatelka řádně poučena ve smyslu ust. § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi i pro případ, že by této výzvě nevyhověla, t. j., že jí může být výplata v hmotné nouzi zastavena, dávka snížena nebo i odejmuta.

Při ústním jednání u prvostupňového správního orgánu stěžovatelka uvedla, že nemá co doložit a že již požádala o vyloučení V. B. z okruhu společně posuzovaných osob pro účely dávek státní sociální podpory. Dne 10. 9. 2014 stěžovatelka toto své tvrzení doložila i písemným vyjádřením a jako důkaz předložila evidenční list bytu z roku 2009, kde na seznamu spolubydlících osob figurovaly toliko 2 osoby. Stěžovatelkou byla doložena též žádost o vyloučení V. B. z okruhu společně posuzovaných osob (do něhož byl zařazen dne 4. 6. 2014) a to s účinností od 1. 10. 2014. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že pro dávky státní sociální podpory (stejně jako v hmotné nouzi) byl V. B. společně posuzovanou osobou až do dne 1. 10. 2014.

Vzhledem k tomu, že stěžovatelka nesplnila vůči prvostupňovému správnímu orgánu svou zákonnou ohlašovací povinnost podle ust. § 49 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, ani řádně nevyhověla výzvě tohoto správního orgánu podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, když neprokázala rozhodné skutečnosti, byl jí správními orgány po právu (s účinností ode dne 1. 8. 2014) odejmut příspěvek na živobytí. V průběhu řízení bylo nejen prokázáno, že stěžovatelka si nesplnila své zákonné povinnosti, které jsou předpokladem k tomu, aby jí mohl být příspěvek na živobytí vyplácen, ale současně bylo prokázáno, že minimálně ode dne 4. 6. 2014 do 1. 10. 2014 byla osoba V. B. společně posuzovanou osobou pro vyplácené dávky stěžovatelce - příspěvku na živobytí podle zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pokud za tohoto skutkového stavu věci dospěl krajský soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí není nezákonné, nelze tomuto závěru ničeho vytknout.

Ve světle již uvedeného je třeba jako zcela irelevantní odmítnout stížnostní argumentaci stěžovatelky, v níž poukazuje na skutečnost, že má v péči těžce zdravotně postižené dítě, kterému je nucena osobně se věnovat. Je tomu tak proto, že předmětem rozhodování správních orgánů, ani krajského soudu, nebyla otázka, zda stěžovatelka skutečně pečuje o těžce zdravotně postižené dítě, či nikoliv. Naopak meritem soudního přezkumu v této věci byla jen otázka, zda byly naplněny zákonné důvody pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí o zamítnutí odvolání a potvrzení prvostupňového rozhodnutí Úřadu práce České republiky - Krajské pobočky v Ostravě ze dne 18. 9. 2014,

č. j. 507765/2014/OOI, kterým byl stěžovatelce odejmut příspěvek na živobytí. Podmínky pro vydání takového rozhodnutí, jak bylo již uvedeno shora, byly naplněny.

Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost směřující proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ze dne 21. 10. 2015, č. j. 20 Ad 84/2014 – 48, protože není důvodná (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.).

Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci úspěch neměla, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti zastoupena ustanoveným zástupcem - advokátem Mgr. Lukášem Seibertem. Podle ust. § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla tomuto advokátu určena odměna za zastupování v částce 1.000 Kč za jeden úkon právní služby (sepis kasační stížnosti) a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč. Protože je ustanovený advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok o částku, která odpovídá příslušné sazbě daně z přidané hodnoty, jež činí 21 %, tj. o částku 273 Kč. Celková částka 1.573 Kč bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, protože v tomto případě u ustanoveného advokáta odměnu za zastupování a hotové výdaje platí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. ledna 2016

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu